



Nesseby Rådhus,  
9840 Varangerbotn  
Mobil: 90110562  
E-post: ketil.steigen@ofr.no



Hasvik Rådhus,  
9593 Breivikbotn  
Mobil: 90852916  
E-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no

### Nord-Tromsrådet



Nordreisa Rådhus,  
9151 Storslett  
Mobil: 95282184  
E-post: robert.jensen@ntroms.no

Til Fiskeridirektoratet v/fiskeridirektør Frank Bakke-Jensen

26. juni 2026

Levert pr e-post: [postmottak@fiskeridir.no](mailto:postmottak@fiskeridir.no)

VFRR: sak 35/26

## Høringsinnspill – Fiskeritillatelse, kvotetak og fordeling av strukturgevinst

### Innledende merknader

For Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet handler denne høringen om langt mer enn kvoter og tillatelse.

Det handler om arbeidsplasser, aktivitet på kaia, fiskeriene som en attraktiv karrierevei for ungdommene våre, og om det fortsatt skal være liv i kystsamfunnene våre. Skal Finnmark og Nord-Troms ha levende lokalsamfunn også i framtiden, må fiskeripolitikken bidra til bosetting, aktivitet og verdiskaping langs kysten.

Vi ser konsekvensene av fiskeripolitikken hver eneste dag. Derfor er det viktig at denne høringen ikke bare vurderer hva som er mest effektivt, men også hva som bidrar til robuste samfunn og langsiktig utvikling i kystområdene.

Våre tre regionråd, som til sammen har 20 kystkommuner som sine medlemskommuner, mener det er avgjørende at man nå finner motet til å se ærlig på hva strukturpolitikken allerede har gjort med Finnmark og Nord-Troms. Gjennom flere tiår har vi mistet fartøy. Kvoter er samlet på færre hender. Flere lokalsamfunn har opplevd redusert aktivitet. Dette er ikke lenger bare en bekymring, men det er en utvikling som i stadig større grad er blitt en realitet.

Samtidig vil vi understreke at det fortsatt er mange som ønsker å bo og leve sine liv langs kysten. Men det må være liv laga. Det må finnes muligheter, ikke bare for den enkelte fisker,

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænangen, Kåfjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*

men også for ektefeller, familier og unge mennesker. Samfunnene må settes i stand til å være et reelt alternativ for ambisiøse unge som ønsker å satse på kysten og fiskerinæringen. Vi må sørge for konkurransedyktige karrieremuligheter.

Øst-Finnmark, med sin geografiske beliggenhet med en grense som deles med Russland, er i tillegg ekstra avhengig av stabile og attraktive lokalsamfunn i den geopolitiske situasjonen Norge står i. Fiskeriene rolle i dette kan vanskelig overdrives.

Det er velkjent at solide sivile strukturer og en befolkning som bidrar til samfunnsutvikling, er den mest effektive formen for suverenitetshevdelse. Befolkningen i Finnmark og Nord-Troms tar med glede denne viktige rollen på vegne av hele nasjonen. Sentrale myndigheters rolle er å sette våre 20 kystkommuner i stand til dette. Enhver endring som diskuteres må ses i lys av dette.

I Finnmark og Nord-Troms er fiskeripolitikk også sikkerhetspolitikk og suverenitetshevdelse. Friske sterke og levende lokalsamfunn er avgjørende tenner i tannhjulet som skal sikre Norges fortsatte selvstendighet. Så alvorlig må det sies.

## **Kapittel 2 – Tildeling av ervervstillatelse, spesiell tillatelse og årlig deltakeradgang**

### **Punkt 2.1 – Reelt fiskereid flåte**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet mener at prinsippet om en reelt fiskereid flåte må ligge fast.

Dette har vært en bærebjelke i norsk fiskeripolitikk og en viktig årsak til at aktivitet, arbeidsplasser og verdiskaping har blitt værende langs kysten.

En harmonisering av ulike tillatelser og deltakeradganger, herunder eventuelle driftskrav til deltakelse i fiske, må ikke føre til at dette prinsippet svekkes eller at det spres usikkerhet rundt dette.

Når fiskerne selv eier fartøyene og rettighetene, bidrar det til lokal forankring, spredt eierskap langs kysten, aktivitet på kaia, råstofftilgang til mottakene og arbeidsplasser både på sjø og land. For Finnmark og Nord-Troms er dette et spørsmål om bosetting og framtidstro i kystsamfunnene.

### **Punkt 2.2 – Aktivitetskrav**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet støtter aktivitetskrav knyttet til fiskeritillatelser.

Aktivitetskrav bidrar til at tillatelser brukes til aktivt fiske og gir større forutsigbarhet for mottak, industri og andre virksomheter som er avhengige av råstofftilgang. De er også viktige for å sikre aktivitet i flåteleddet.

For kystsamfunnene er dette avgjørende for å opprettholde aktivitet både på sjø og land.

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænanegn, Kåffjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*

## **Punkt 2.4 – Eierkonsentrasjon**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er kritisk til at spørsmålet om eierkonsentrasjon ikke er grundigere problematisert og utredet i høringen.

Vi er bekymret for en utvikling der stadig flere rettigheter samles hos stadig færre aktører. For oss handler dette ikke bare om eierskap. Det handler om hvem som får mulighet til å drive fiske, hvem som får etablere seg i næringen, og om det fortsatt skal være aktivitet i små og mellomstore fiskerisamfunn.

Våre tre regionråd mener at lavest mulig eierkonsentrasjon vil bidra til mer spredt eierskap, flere aktive fiskere og mer motstandsdyktige fiskerisamfunn. Vi ønsker at flere skal få mulighet til å satse på fiskeriene. Dette vil bidra til spredt bosetting samt styrke fiskerisamfunnene langs kysten.

Lav eierkonsentrasjon er særlig viktig i områder hvor tilgangen på kapital allerede er begrenset. Vi ønsker en utvikling der svak tilgang på kapital er til minst mulig hinder for å skaffe seg eget fartøy og nødvendige fiskerettigheter.

## **Kapittel 7 – Fordeling av strukturgevinst**

### **Generelle merknader**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet mener fortsatt strukturering er den største usikkerheten i denne høringen.

Vi forventer at konsekvensene av fortsatt strukturering for Finnmark, Nord-Troms og kystsamfunnene i nord utredes grundigere og så raskt som mulig.

Våre tre regionråd påpeker at en slik utredning må synliggjøre effektene endringer vil ha for bosetting, sysselsetting og potensiale for samfunnsutvikling i områdene som dette får konsekvenser for. Dette er ekstra sentralt for Finnmark og Nord-Troms, hvor fiskerinæringen har svært stor betydning for samfunnene og nasjonal tilstedeværelse.

Gjennom mange år har strukturpolitikken bidratt til en mer effektiv flåte. Samtidig har den ført til færre fartøy og mindre aktivitet i mange fiskerisamfunn. Det er nødvendig å få fram hva denne utviklingen faktisk har betydd for Finnmark og Nord-Troms før nye endringer vedtas.

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet vil samtidig peke på et tydelig strukturelt misforhold mellom ressursgrunnlaget i nord og hvor eierskap og verdiskaping faktisk skjer. Til tross for at store deler av ressursene i normalår høstes utenfor Finnmark og Nord-Troms, er andelen havgående fartøy med lokal forankring begrenset, og kapasiteten for mottak og videreforedling av pelagiske arter i regionen er svært liten. Resultatet er at en betydelig del av verdiskapingen knyttet til våre felles fiskeressurser i praksis er flyttet ut av regionen. Ved utforming av kvotetak, strukturordninger og fordeling av strukturgevinst må det derfor legges vekt på å styrke lokalt eierskap også i den havgående flåten, og sikre at en større

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænanegn, Kåffjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*

del av verdiskapingen bidrar til aktivitet, sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene i Finnmark og Nord-Troms.

Når fartøy forsvinner fra et lokalsamfunn, forsvinner ikke bare båten. Grunnlaget svekkes også for mottak, industri, verksteder, transportører og andre arbeidsplasser som er avhengige av fiskerinæringen. Det går selvsagt også ut over annet lokalt næringsliv og arbeidsplasser. Hele lokalsamfunnet settes i spill.

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet mener derfor at konsekvensene av strukturpolitikken for Finnmark og Nord-Troms må synliggjøres tydeligere enn det som gjøres i høringsnotatet.

### **Kvotetak**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet støtter lavere kvotetak over tid som et tiltak for å motvirke eierkonsentrasjon og bidra til et mer spredt eierskap.

Rådene støtter alternativ B for håndtering av kvotetak.

Videre mener rådene at strukturgevinsten må omfattes av kvotetakene.

### **Strukturgevinst**

Når strukturgevinster skal fordeles, må målet være mer enn effektivisering alene.

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet mener at fordelingen også må bidra til:

- rekruttering av unge fiskere,
- lokalt eierskap,
- aktivitet i små og mellomstore fartøygrupper,
- styrking av mottak og leveringsaktivitet i Finnmark og Nord-Troms, og
- økt verdiskaping i kystsamfunnene.

Målet må være at fiskeressursene fortsatt bidrar til å bygge samfunn langs kysten.

### **Rekrutteringskvoter**

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet støtter at rekrutteringskvoter inkluderes i tilbakeføringen av strukturgevinst.

Disse kvotene er tildelt aktive fiskere, kan ikke omsettes og skal tilbake til fellesskapet når fiskeren går ut av yrket.

### **Rekruttering**

Mange unge ønsker fortsatt å bli fiskere.

Utfordringen er at det blir stadig dyrere å komme seg inn i næringen. Det er vanskelig å snakke om rekruttering når inngangsbilletten blir høyere og høyere.

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænanegn, Kåffjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*

Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet mener det må legges bedre til rette for at unge kan starte i mindre skala og bygge seg opp over tid. Virkemidler som reduserer barrierer som kapitalanskaffelse bør seriøst vurderes. Unge som vil etablere seg i fiskerinæringen fortjener i høyeste grad insentiver slik at de kan få det til.

Ungdomsfiskeordningen er et godt eksempel på et tiltak som gir unge erfaring, inntekt og motivasjon til å satse videre. Slike ordninger må styrkes.

### **Fiskeri er mer enn en næring**

I Finnmark og Nord-Troms handler fiskeri om langt mer enn fangst og omsetning.

Det handler om bosetting, arbeidsplasser, beredskap og norsk tilstedeværelse i nord.

I en tid hvor sikkerhet og nordområdene står høyt på dagsorden, er det viktig å huske at levende kystsamfunn også er en del av beredskapen.

Det er vanskelig å snakke om tilstedeværelse i nord dersom grunnlaget for å bo og arbeide langs kysten gradvis svekkes.

### **Avslutning**

For Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet handler dette om et grunnleggende spørsmål:

Hva slags kyst ønsker vi om tjue år?

Hvis svaret er levende havner, mottak med aktivitet, ungdom som satser på fiskeri og lokalsamfunn med framtidstro, må dette også gjenspeiles i fiskeripolitikken.

Ressursene ligger fortsatt utenfor kysten i Finnmark og Nord-Troms. Da må vi også sørge for at en del av arbeidsplassene, aktiviteten og verdiskapingen blir igjen her.

Vi vil gjenta til slutt at fiskeriene i grenseområdene ikke må ses på isolert, men som en viktig del av Norges suverenitetshevdelse, sikkerhet og totalforsvaret. Helhetlig tenkning rundt dette er avgjørende i alle spørsmål og en kyst som er levende, attraktiv for fastboende og potensielle tilflyttere handler om mer enn fiskeri, det handler om Norges suverenitetshevdelse i et område som raskt kan komme i givenhetenes sentrum. Det må vi forberede oss på.

Med vennlig hilsen

Wenche Pedersen (s)  
Rådsleder  
Øst-Finnmarkrådet

Jan Morten Hansen (s)  
Rådsleder  
Vest-Finnmark Rådet

Kai Petter Johansen (s)  
Rådsleder  
Nord-Tromsrådet

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænanegn, Kåffjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*

**Kopi:**

Finnmarksbenken og Tromsbenken på Stortinget

Stortingets Næringskomité

Finnmark fylkeskommune v/fylkesordfører Hans-Jacob Bønø

Troms fylkeskommune v/fung. fylkesordfører Benjamin Furuly

*Øst-Finnmarkrådet, Vest-Finnmark Rådet og Nord-Tromsrådet er tre interkommunale politiske råd, som organiserer alle de 16 kystkommunene i Finnmark og 4 kystkommuner i Troms: Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Lebesby, Kvænanegn, Kåffjord, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Skjervøy, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø kommune.*